

ДО

Глас на јавноста
Тисма

АМБАСАДАТА НА РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА (за амбасадорот Миха Михов)

Господине Амбасадоре,

Надвор од дипломатската етика, им забранувате на новинарите во Република Македонија да поставуваат прашања за нерегистрирањето на македонска партија во Република Бугарија, затоа што наводно такви прашања може да Ви поставува само Европската унија во која, за жал, сте примени за нејзина членка од 1 јануари 2007 година, иако тоа не го заслужувате поради односот кон македонскиот народ од Пиринска Македонија и во целина од Република Бугарија. Според сите меѓународни конвенции, во цела Република Бугарија владее демократија, новинарите имаат право да и поставуваат прашања на било која политичка личност, а согласно на тоа и на амбасадорите, односно на дипломатските пратеници бидејќи тоа е нивна работа, а според бонтонот секој дипломат треба да се однесува соодветно, без да навреди кон било кого. Вие со Вашите емоционални чувства докажавте дека не сте зрела и стабилна личност за доверената Ви дипломатска служба на Вашата држава. Особено кога во Република Бугарија живеат асимилирани Македонци и тоа поголемиот број се со принуда и со заканување и со разни други методи, со што ги кршите правата и слободите на граѓаните да се изјаснат за својата национална припадност. Ние, со ова наше отворено писмо, господине Амбасадоре, ќе Ви поставиме прашања на кои Вие не морате да одговорите затоа што тоа ќе Ве засегне, бидејќи вистината е една, а Вашиот одговор ќе

биде ноторна лага: Кога бугарскиот окупатор ќе се повлече од Пиринска Македонија, која беше анексирана од Царска Бугарија, а потоа доделена во владение со Букурешкиот договор на 10 август (житар) 1913 Господово лето од страна на тогашната европска коалиција? Како може Република Бугарија да биде членка на Европската унија, земја која не го почитува Кодексот за човековите малцински права, во случајов за македонскиот народ во Пиринска Македонија и во цела Република Бугарија? До кога Република Бугарија ќе применува разни методи кон македонскиот народ во Пиринска Македонија и во цела Република Бугарија? Кога од Пиринска Македонија ќе се повлечат окупаторската војска, полицијата, администрацијата, школството и сите останати окупаторски асоцијации (како што се бугарски партиии)? Дисидентите (отпадниците) од македонскиот народ кои се декларираат за Бугари се нестабилниот дел од македонскиот народ, освен оние кои од економски причини и присилба формално се декларираат за бугарски граѓани, се опасен меч против Вас, кои во одредени моменти, како што се одродиле од македонството, така ќе се одродат и од бугарското државјанство и ќе се прикажат на било која национална група, или ќе се вратат во своето македонско јато? Ве прашуваме што ќе постигнете со лажните граѓани кои не се по потекло бугарски граѓани? И уште едно прашање - зошто Македонците во Република Бугарија се прикажуваат како ма-

кедонски бежанци, а само формално дека се државјани на Бугарија? Вие тврдите дека 9.834 Македонци примиле бугарско државјанство и дека се пријавиле преку 30.000 Македонци, а зошто не го поврзете тоа дека формално примиле бугарско државјанство за да го користат бугарскиот пасош кој го признаваат Европската унија и Америка, но што со тоа добива Република Бугарија?

Господине Амбасадоре,

Сакала или не сакала Република Бугарија, во XXI век Пиринска Македонија ќе добие право од Европската унија да се прогласи за територија која ќе се спои со Република Македонија (Вардарска Македонија), а затоа што таа е дел на целосната македонска територија, која е отсечена со противприроден акт на анексијата извршена од Царска Бугарија. До денес окупаторот го држи под јарем македонскиот народ во Пиринска Македонија и во Република Бугарија, со цел да го однароди, односно да го асимилира. Но, тоа нема да Ви успее - Македончето се разбуди од долгиот сон да биде роб на туѓите господари наметнато од големите сили на Европа и тоа, Англија, Франција и Русија. Особено Ви напомуваме дека единствена држава во светот е Република Македонија која

се граничи сама со себе, и тоа Вардарска Македонија со Пиринска Македонија. И да продолжат Вашите насилства врз македонскиот народ во Пиринска Македонија и во цела Република Бугарија не може да се сопре движечката сила за да се спојат Вардарска Македонија и Пиринска Македонија. Не само што ќе се спојат Пиринска Македонија и Вардарска Македонија, туку Вашата држава Република Бугарија ќе треба да плати репарација за владеењето од 10 август 1913 Господово лето до денот на спојувањето, бидејќи со сила ја окупиравте Пиринска Македонија, а со благословот на Англија, Франција и Царска Русија станавте владетели, господари на туѓата територија - Пиринска Македонија, земјата на македонскиот народ. Пиринска Македонија е сопствена земја на македонскиот народ, кој во XXI век со Македонија ќе се обедини во обединета македонска држава. Ќе се соединат Пиринска Македонија, Вардарска Македонија, Тракија, Беломорско - Егејска Македонија, Тесалија, Епир Езерско - Јадранска Македонија, Гора и Северна Македонија (по текот на Јужна Морава).

**Ратко Стојановски, Скопје
Спасе Јовчев, Скопје**

Рубриците ФОРУМ и ПИСМА ја отсликуваат нашата отвореност кон јавноста. Овде автентично објавуваме и текстови кои не се во согласност со нашата уредувачка политика.

Ако ова беше книга, а не напис, ќе им ја посветев на сите балкански народи во знак на пријателство, бидејќи не само јас, туку и Македонците, општо земено, не се непријатели на своите соседни народи. Еден македонски интелектуалец, некогашен познат спортист, пред повеќе години до некаде ја резимира ситуацијата во тој домен, со следниве зборови: "Ние Македонците ништо немаме против никого, туку сме присилени да се браниме". Во правна смисла поделбата на Македонија и на нејзиниот народ со Балканските војни од 1912/1913 година, заедно со последиците е карактеристичен геноцид: физичко, економско, културолошко уништување на еден народ, затоа што тој народ е она што е, како што е карактеристично военото злосторство, убиството на македонските војници и полицајци за време на настаните од 2001 година, физичкото уништување кое не беше оправдано со воени потреби, бидејќи не се гази, не се измачува и не се убива противникот, кој е кутнат назем. А каква е положбата денес? Влегувањето во ЕУ се оддалечува, како што винижитото "бега" сè подалеку кога децата трчаат со надеж дека ќе го настигнат и ќе поминат под него.

Македонија која беше една од најбогатите провинции на Османлиската империја, во извесна смисла е претворена во питач со стап и торба на рамото. Македонците се трудат на разни начини да дојдат до визи за работа во западноевропскиот "рај". Бугарија им издава бугарски пасоши, со што ЕУ ги турка Македонците во "братските" преградки на бугарската држава, која без поголеми проблеми се приклучи кон Унијата, и покрај тешкотиите кои им ги прави на малцинствата на својата територија и што е во флагрантно спротивност со западноевропските норми и мерила. За грчкиот непримерен пример и да не зборуваме, јавните и тајните "фини" препки и учени се добро познати. А Србија? Односите со таа држава се добри, но има чудни феномени. Зар не се знае как-

ви се есапите иако српското малцинство во Македонија е минимално, српски радио и телевизиски станици во Републиката никнале како печурки, со што се продолжува со задушувањето и расипувањето на македонскиот јазик, а експретседателот на Република Македонија, г. Киро Глигоров, еднаш изјави дека: "Нема јазик, нема народ". Во македонските преводи на филмови делумно не се употребува литературниот јазик од централното наречје, туку периферни дијалектални изрази и зборови од кумановски и слични говори. Дури и во централните говори од Прилеп, Битола, Кичево сè повеќе се продолжува југословенската традиција на инфилтрација на србизми: така, седамстотини наместо седумстотини, чртстотини наместо четирестотини итн. до бескрај. Изгледа во Републиката постои некаква Академија на науките и уметностите, МАНУ, па со што и како таа реагира против, на пример, она што некои го нарекуваат скопски јазик? Радио Скопје сервира околу осум часот наутро песни на српски јазик. Вакви практики не постојат дури и во големи земји како што е Франција, која си ги брани културата, јазикот со тоа што огромното мнозинство песни на радиобрановите се на француски јазик. Со изненадување се гледаат програми на српски телевизиски станици во Македонија, со салата од српски мелодии, придружувани со гајди и со други македонски народни музички инструменти. Примерите за "братските" односи со соседите можат да бидат на горниот начин набројувани со уште многу "стварности". Терминот балканизација е настанат со поделбата на Македонија. Дали балканските народи и понатаму ќе се балканизираат? Имаат ли тие сметка така да се продолжи? Сигурно не немаат. Да се пренесува искуството од родителите на децата не е лесна работа. Само малку од тие искуства се пренесени, примери. Тоа уште е потешко при пренесувањето на искуствата на народите, на државите кон своите млади, нови поколе-

нија. Колку отсто од историските искуства се пренесени на новите балкански, па и европски генерации? Старите грешки се повторуваат или, како што пишува еден германски писател, психолошкото злосторство се остава во наследство. Се слушаат "констатации" од следниов тип: Македонија е трула држава, македонска држава всушност не постои, не е држава и сл. Прашањето само од себе се наметнува: кој и зошто шири вакви невистини? Кој и зошто прави конфузија меѓу поимите држава и луѓето и партиите кои моментно се на власт (властите се менуваат, ама држава продолжува, една власт и една држава не се исто нешто). И како лајтмотив, се поставува прашањето: Дали со нови средства, на нов "фин"

начин некои не продолжуваат да го спроведуваат геноцидот врз македонскиот народ? Сепак, македонската историска синусоида, како и секоја синусоида, има угорнини и удолинни. По една од тие удолинни македонскиот народ слезе долу до пеколот, но сега почнува повторно да се искачува, да оди нагоре. Но, за да не се губи скапоцено време, секако не смее да се дозволи непречено да се поставуваат препки врз нозете од намачениот, добар и чесен македонски етнос, а и да се предизвикуваат македонско-македонски несогласувања, судрувања. Водачот на англиската револуција, Оливер Кромвел, им велел на своите војници: "Надевај се во Бога, ама барутог нека ти е сув!"

Даниел Мелвил

Предвидување во живо
ГАРОТ АСТРОЛОГИЈА
Јавете се веднаш
0590 22 202 + 888

150 ГОДИНИ ОД МИРОТ ВО ПАРИЗ ПО КРИМСКАТА ВОЈНА

Глас на јавноста
Форум

Минатата година (2006) се навршија 150 години од завршувањето на Кримската војна (1853-1856) и потпишувањето на мировниот договор во Париз (30.3.1856). Со Мирот е зачуван интегритетот на Османлиската империја, но тој е и претходник на Источната криза и на Берлинскиот конгрес.

Војната се водела меѓу Руското царство од една страна и Османлиското царство поткрепено и воено помагано од западните европски земји од друга страна. Причините за војната, главно, биле потиснувањето на руското влијание од Балканот и од Блискиот Исток, а конкретнo биле обидите на Руското царство да ги заштити светите места во Ерусалим.

Кримската (Источната) војна е еден од најкрупните меѓународни настани во XIX век, со многу жртви на завојуваните страни.

Иако потписници на Парискиот мировен договор се Австрија, Франција, Англија, Прусија, Сардинија, Турција и Русија, од неговите решенија не била засегната само победената Руска империја, туку биле незадоволни и западните земји, кои имале различни ставови во конкретната ситуација. Користејќи ја состојбата пред преговорите за Мирот, за да се претекне/осуети мешањето во политиката на Портата, по сугестија на Англија, великиот везир Али-паша и министерот за надворешни работи Фуад-паша подготвиле и обзаниле "Царско писмо" / Хатихумајун (18.2.1856). Со овој акт Портата го потврдила и го проширила Хатишерифот од Гулхане (од 1839 година) и се обврзала дека ќе ги спроведе пропишаните реформи. Со Хатихумајунот, покрај другите реформи, е овозможено вклучување на христијаните во речиси сите сфери во јавниот живот, призната е еднаквост на поданиците во Османлиската империја, независно од религијата итн.

Како и по објавувањето на Гулханскиот хатишериф, и по обзанаувањето на Хатихумајунот, конзервативните елемен-

ти во Османлиската империја не можеле да се помират со губењето на позициите и се противеле на реформите. Тоа им давало право на западните сили често со нови интервенции да ја присилуваат Портата да ја модернизира државата. Всушност, користејќи ја финансиската и индустриската помоќ на Османлиската империја, западните сили економски се наметнале во неа. Напливот на

индустриски стоки, пак, во Империјата, аналогно и во Македонија, негативно се одразил врз развиеното македонско занаетчиство. Во тие околности Османлиската империја станала сировинска база за европската индустрија и пазар за нејзините стоки. Од средината на XIX век во православните области на "турскиот Балкан", вклучувајќи и во Македонија, засилено навлегуваат католич-

ката и протестантската, односно западните верски пропаганди.

Што се однесува до Руското царство, пак, за кое Парискиот мир бил многу неповолен, се знае дека тоа ги изгубило придобивките кои од Високата порта ги стекнало со Кучук Кајнарџискиот мир (од 1774 година), со Акерманската конвенција (1826 година), Одринскиот мир (1829 година) и Ункерскелеската спогодба (1833 година). Политичките прилики по Кримската војна биле наклонети на обединувањето на Италија и на Германија и е намалено руското влијание на Балканот. Та-

Глас на јавноста Форум

ка, својата политика Дворот во Санкт Петербург ја насочил кон Заткавказјето и Далечниот Исток, последици кои и денес им создаваат главоболки на владејачките кругови во Москва. Сепак, и по Парискиот мир интересот на Руското царство кон т.н. "Источно прашање", односно кон Балканот, не престанал, но бил насочен по дипломатски пат со отворање конзуларни претставништва и со засилување на просветно-културно и духовно дејствување меѓу православното христијанско население. Патеи, и православното балканско население било традиционално наклонето на едноверна, како и словенското, и блискојазична Русија.

Ривалството на западните земји и на Руското царство за влијание над Високата порта било во прилог на опстојувањето на Османлиската империја. При постојните сообра-

кајни прилики особено биле важни Цариград (Истанбул) и мореузите, па Наполеон Бонапарта нагласил дека: "Ако не беше 'тој скап клуч' (Цариград) кој го сакаше Русија, ќе ја поделевме Османлиската империја".

Формираната "Света алијанса" во 1815 година во Виена, на чело со Метерних, со својата политика, исто така, била во прилог на интегритетот на Османлиската империја. Посебно е прашањето за релативно брзото признавање на грчката држава (1830 година), на чија борба за осамостојување била наклонета речиси целата прогресивна европска јавност (дурри Бајрон во борбите го изгубил животот).

Според тогашните историски сознанија, целото античко минато во Источното Средоземје е поврзано со Грција и европските интелектуални кру-

гови биле елинофилски расположени, а за дипломатските кругови била важна геостратешката положба и економски нејаката мала православна државичка.

По избивањето на Кримската војна и по првичните успешни акции на руските војски, со цел да се оневозможи рускиот примат над Османлиската империја, отпрвин Англија и Франција, а потоа Сардинија и другите европски држави директно или индиректно се вмешале во војната на страна на Турција и како што е речено - војната завршила неуспешно за Руското царство. Во текот на Источната криза во 70-тите години на XIX век, кога Руската империја активно се вклучила во војната на страна на балканските народи против османлиските власти, западните сили повторно биле единствени против руското влијание на Балканот, што дошло до израз на Берлинскиот конгрес во 1878 година.

Всушност, откако не можело да се зачува целостта на "турскиот Балкан", можеби не е мала улогата на западните сили во создавањето мали државички на Балканот. А според визиите на мислителите од XIX

век создавањето на балканска заедница по примерот на конфедеративна и републиканска Швајцарија би било решение на проблемот на малите балкански народи. Всушност, Балканот продолжува да биде невралгично подрачје во Европа.

И дали сегашните реформски процеси во повеќе балкански земји може да асоцираат со оние од пред повеќе од еден ипол век кои, пак, во Македонија продолжиле и по Берлинскиот конгрес и по Илинденското востание. Или можеби балканскиот менталитет не е доволно компатибилен со традиционалните европски стандарди, кои сепак последниве децении имаат туѓи влијанија, особено американски.

И на крај дали и по 150 години од Парискиот мир, независно од прегрупирањата на силите во Првата и во Втората светска војна, Русија не е сама наспроти западноевропските земји, односно Европската унија + Соединетите Американски Држави?

д-р Милка Здравева,
Скопје

Success is question of choice!

www.marili.com.mk

e-mail:marili@marili.com.mk

MARKETING & PUBLISHING AGENCY

blvd. Goca Delcev, 11 DTC Mavrovka, Skopje, Macedonia; phone/fax ++ 389 2 3128 155